

Buletin Informativ 16-23 noiembrie 2017

CUPRINS

QUO VADIS, JUSTIȚIA ȘI DEMOCRAȚIA LOCALĂ DIN MOLDOVA? ULTIMILE EVOLUȚII, REGRESE ȘI SITUAȚIA ACTUALĂ DIN APL ÎN NOUL NUMĂR AL ZIARULUI CALM: VOCEA AUTORITĂȚILOR LOCALE.....	2
TRAIAN BĂSESCU: OPTIMIZAREA ADMINISTRATIVĂ POATE FI FĂCUTĂ DOAR DUPĂ DESCENTRALIZARE, ALTFEL NU AI CUM SĂ IDENTIFICI COMUNITĂȚILE VIABILE DIN PUNCT DE VEDERE FINANCIAR.....	4
AUTONOMIA LOCALĂ ESTE UN PROCES FIRESC PENTRU O SOCIETATE CARE ÎȘI DOREȘTE SĂ SE DEZVOLTE.....	8
PRIMARII DIN REPUBLICA MOLDOVA AU PARTICIPAT ÎN CADRUL ZILELOR SOLIDĂRIȚII LOCALE DIN LETONIA.....	10
PRIMARII MERG ÎN VIZITE DE STUDIU ȘI STABILESC PARTENERIATE, DATORITĂ CALM.....	12
CALM CONTINUĂ INSTRUIREA MEMBRILOR SĂI ÎN CEEA CE PRIVEȘTE GESTIONAREA MAI BUNĂ A BUGETELOR LOCALE, DAR ȘI CUM SĂ CREASCĂ VOLUMUL VENITURILOR.....	14
IMPLEMENTAREA STRATEGIEI PRIVIND DESCENTRALIZAREA ESTE ÎN PRAGUL FALIMENTULUI.....	15
(INTERVIU) GRIGORE ROBU, PRIMARUL ORAȘULUI NISPORENI: ORICÂT DE FRUMOASE NU AR FI ORAȘELE MARI, ÎNTOTDEAUNA OMUL SE ÎNTOARCE LA RĂDĂCINI.....	17
UNIUNEA EUROPEANĂ VA FINANȚA CONSTRUCȚIA NOILOR REȚELE DE APROVIZIONARE CU APĂ ÎN RAIONUL LEOVA.....	20
UN PROGRAM NOU PENTRU REPUBLICA MOLDOVA VA FI IMPLEMENTAT ÎN RAIONUL UNGHENI.....	22
SATUL CU CEL MAI MARE NUMĂR DE POPULAȚIE DIN R. CĂLĂRAȘI – VA BENEFICIA DE UN NOU PROIECT.....	23
MOLDOVA ȘI ROMÂNIA INTENȚIONEAZĂ SĂ REALIZEZE PROIECTUL DE CONSTRUCȚIE A PODULUI TRANSFRONTALIER PESTE PRUT LEOVA – BUMBĂȚA ÎN CADRUL PROIECTULUI REGIONAL SIRET – PRUT – NISTRU.....	24
LA EDINEȚ VA AVEA LOC FORUMUL ECONOMIC REGIONAL NORD.....	25
LA RISIPENI, FĂLEȘTI, A FOST FINALIZATĂ CONSTRUCȚIA STAȚIEI DE TRATARE A APEI.....	27
CINCI SATE DIN RAIONUL ANENII NOI CREAȚĂ UN NOU GRUP DE ACȚIUNE LOCALĂ.....	29

QUO VADIS, JUSTITIA ȘI DEMOCRATIA LOCALĂ DIN MOLDOVA? ULTIMILE EVOLUTII, REGRESE ȘI SITUAȚIA ACTUALĂ DIN APL ÎN NOUL NUMĂR AL ZIARULUI CALM: VOCEA AUTORITĂȚILOR LOCALE

În noul număr al ziarului Vocea Autorităților Locale este reflectată pe larg activitatea CALM, problemele cu care se confruntă APL, dar și soluțiile pe care le propune CALM privind îmbunătățirea condițiilor de activitate ale APL.

În această ediție, o atenție sporită este acordată sesiunii a 33-a a Congresului Puterilor Locale și Regionale al Consiliului European de la Strasbourg care a avut loc la sfârșitul lunii octombrie, curent. La eveniment a participat și o delegație a Republicii Moldova. Consiliul European s-a arătat îngrijorat de deteriorarea stării democrației locale din Republica Moldova, inclusiv de suspendarea activității primarului municipiului Chișinău, referendumul de demitere organizat în lipsa unei decizii definitive a C și de alte cazuri similare în raport cu aleșii locali. Astfel, Congresul s-a angajat să monitorizeze situația lui Dorin Chirtoacă și a altor primari, în legătură cu nerespectarea mai multor articole din Carta europeană a autonomiei locale, ratificată de Moldova în 1997. De asemenea, o misiune a Congresului va veni în timpul apropiat în Republica Moldova, pentru a se documenta suplimentar și a elabora un raport ce va sta la baza unor recomandări punctuale care vor fi făcute guvernării de la Chișinău. În paginile ziarului este redată Rezoluția adoptată de forumul European, în care sunt indicate îngrijorările privind situația primarului municipiului Chișinău, derapajele admise de autorități în privința edilului, dar și privind involuția democrației locale în Republica Moldova. În cadrul acestui for, la propunerea delegației Republicii Moldova și în semn de solidaritate, delegații din toate țările Consiliului European s-au sculat în picioare și au aplaudat primarii din Republica Moldova și alte țări supuși presiunilor judiciare,

Despre cazul lui Dorin Chirtoacă și despre situația aleșilor locali care s-a înrăutățit este un material publicat pe site-ul Europei Libere, pe care îl puteți citi și în acest număr al ziarului.

"Circa 100 de primari, majoritatea din opoziție, au ajuns în ultimii 5 ani în vizorul organelor de anchetă", acesta este titlul unui articol amplu publicat în Ziarul de Gardă, redat și în ziarul Vocea Autorităților Locale. Gheorghe Răilean și Vitalie Șalari sunt doi dintre edilii care susțin că dosarele deschise pe numele lor sunt fabricate la comandă.

În cadrul unei emisiuni la postul de radio Vocea Basarabiei, Maria Manole, primar de Zubrești, Strășeni, Alexei Busuioc, primar de Capaclia, Cantemir, Valentin Guțan, primar de Cricova, municipiul Chișinău, Victor Gori, primar de Botnărești, Anenii Noi, Rodica Rusu, primar de Telița, Anenii Noi, Nicolae Tudoreanu, primar de Festelița, Ștefan Vodă, Cetulean Sergiu, primar de Parcani, Soroca și mulți alți primari, deputați și experți în APL au vorbit despre situația actuală în APL, despre realizări în dezvoltarea comunităților sale și cei șapte ani de activitate ai CALM, dar și despre cât de importantă este activitatea acestei instituții pentru fortificarea autonomiei locale. Rezumatul emisiunii îl găsiți în paginile 14 și 15 ale ziarului.

În cadrul unei alte emisiuni, de la același post de radio, experții CALM Viorel Furdui și Alexandru Morcov au atenționat opinia publică cu privire la imperfecțiunea legislației și interpretărilor eronate din partea unor autorități centrale, care pun în pericol prestatorii de servicii de apă din localitățile rurale. Ce soluții propun experții, ca să nu falimenteze acești prestatori de servicii, aflăm din articolul intitulat: "CALM Bare Alarma", pagina 15 și 16.

Despre rezultatele vizibile, ca urmare a descentralizării Fondului Rutier, dar și ce soluții propun primarii și experții CALM pentru a îmbunătăți modalitatea de repartizare a Fondului aflăm tot în noul număr al ziarului "Vocea Autorităților Locale".

În paginile ziarului găsiți și declarațiile mai multor primari, cum ar fi: Angela Zaporoja, Colonița, municipiul Chișinău; Vasile Baci, Sadaclia, Basarabeasca; Ion Scripnic, Ciorescu, municipiul Chișinău; Lilian Botnaru, Lozova, Strășeni; Angela Ursachi, Mateuți, Rezina cu privire la necesitatea urgentă a descentralizării financiare, singura soluție pentru a dezvolta localitățile rurale.

Acestea, dar și alte subiecte extrem de importante atât pentru APL și APC, dar și pentru toți cetățenii Republicii Moldova le găsim doar în ziarul "Vocea Autorităților Locale" .

Serviciul de comunicare al CALM

tel. 022 22-35-09, info@calm.md

Sursa: www.calm.md

**TRAIAN BĂSESCU: OPTIMIZAREA ADMINISTRATIVĂ POATE FI FĂCUTĂ DOAR DUPĂ
DESCENTRALIZARE, ALTFEL NU AI CUM SĂ IDENTIFICI COMUNITĂȚILE VIABILE DIN PUNCT DE
VEDERE FINANCIAR**

Vineri, 17 noiembrie, fostul președinte al României, ex-primarul al municipiului București, Traian Băsescu a avut o întrevedere cu mai mulți primari din Republica Moldova, membri ai CALM. Subiectul principal al discuției a fost descentralizarea, obiectiv implementat în România, care deja dă rezultate și la care încă mai visează APL din stânga Prutului.

Traian Băsescu a declarat că o descentralizare fără resurse este sortită eșecului, nu ai cum să dai șanse administrației locale să facă ceva pentru comunități, atât timp cât îi transferi obligații, fără însă a-i transfera și resurse. Fostul primar de București a amintit că în România, autonomia este garantată prin Legea Administrației publice, chiar în capitolul I. „Trebuie să recunosc că, în momentul de față România a ajuns la un stadiu de descentralizare extrem de consistent. Comunitățile au propriile lor bugete și adesea nu sunt necesare transferuri de la pupitru central. **De curând, comunitățile au primit libertatea de a stabili singure salariile pentru funcționarii din primărie, nu mai există o grilă (plecând de la premisa că edilului nu i se poate stabili un salariu ce să depășească salariul unui ministru). Astfel, Consiliul local stabilește prețul forței de muncă pe care o are comunitatea.** Este adevărat că unii eu exagerat, mărinind salariile fără a avea resurse și acum țipă la Guvern să le facă transferuri.”

Traian Băsescu s-a arătat convins de faptul că fără o descentralizare puternică, comunitățile nu au cum s-o ducă mai bine. „Nu se poate ocupa ministrul Transporturilor de un podeț din comuna X, pentru că habar nu are că e o problemă acolo, pe când cetățenii comunei văd că nu pot trece peste pod pentru că s-a rupt. Nu se poate ocupa ministrul Sănătății, mai bine decât primarul și Consiliul local de problemele din spitalul localității. În România aceste lucruri s-au petrecut de ani de zile, iar spitalele, școlile au fost transferate administrației locale cu responsabilități, dar și cu resurse.”

În context, fostul Președinte al României a menționat că Guvernul generează programe largi, cu finanțări de la Uniunea Europeană sau de la bănci, prin care asigură modernizarea acestor structuri, dar cei care răspund de implementare sunt administrațiile locale, chiar dacă aceasta se face pe creditele angajate de Guvern. Traian Băsescu a specificat că anul acesta, administrațiile locale din România au primit dreptul ca, în afara banilor pe care îi obțin în bugetele proprii, să ia credite de angajament în valoare de 30 de miliarde de lei românești, ceea ce înseamnă aproape 7 miliarde de euro, pentru priorități locale, guvernul garantând aceste credite de angajament. „Eu nu spun că România are o situație ideală la acest capitol, dar fără astfel de soluții, comunitățile locale nu au cum să se dezvolte și viața în comunitate nu se poate îmbunătăți. Ceea ce cred din convingere, este că nu există Guvern care să cunoască mai bine problemele comunei X sau Y, decât administrația locală, iată de ce trebuie să dai responsabilități APL, dar fundamentat pe resursa financiară.”

Potrivit fostului primar de București, descentralizarea financiară se poate obține din taxe locale, dând exemplul României unde, administrației locale i se opresc direct pe plan local cote-părți din TVA, din impozitul pe venit, ca să nu mai vorbim de taxele pe clădiri, pe terenuri, care sunt ale administrațiilor locale și orice activitate taxabilă pe plan local varsă bani în bugetul comunității pe teritoriul căreia acționează. „Prima problemă a administrațiilor publice locale din RM este că sunt dependente sută la sută de transferurile din bugetul de stat, de bunăvoința Guvernului și asta îi face pe primari extrem de dependenți politic, ceea ce nu este în regulă. România a trecut prin această etapă când Guvernele voiau să țină totul la nivel central, dar ceea ce a impus regula internă a UE în materie de descentralizare a trebuit făcut și am ajuns la acest stadiu pe care eu îl consider satisfăcător, din punct de vedere al descentralizării obligațiilor și resurselor financiare.”

Traian Băsescu a amintit că în România s-a mai pus problema regionalizării pe care inițial a susținut-o, dar văzând ce se întâmplă în Europa și unde poate duce aceasta, generând, în unele cazuri, probleme de suveranitate statelor, a renunțat la această idee. „Nivelul de autonomie trebuie să fie până la stadiul la care niște aventurieri să nu poată declanșa procesul de autonomizare, dincolo de legislația națională, așa cum s-a întâmplat de curând în Catalonia spaniolă. **Este clar că descentralizarea ar trebui să fie făcută până la un anumit punct și nu până a crea elemente de putere independentă pe teritoriul național.** Atât RM, cât și România au în Constituție enunțat principiul suveranității și al teritorialității. **Regionalizări cu autonomizare politică față de guvernul central sunt lucruri riscante.** Totuși, autonomizarea comunităților este obligatorie pentru a crește nivelul de prosperitate al acestora. **Până la urmă, ideea de autonomie nu este una care pleacă de la nevoia de a transfera puterea de la guvernul central, ideea este să transferi înțelepciune, pentru că nimeni nu poate ști mai bine problematica unei comunități, decât un primar, sau un Consiliu local.** Și pentru că primarii vor să fie realeși, cu certitudine, cel mai important lucru pe care îl pot face este acela de a dirija resursele către interesele comunităților.”

În luarea sa de cuvânt, directorul executiv al CALM Viorel Furdui a menționat că în Republica Moldova se discută foarte mult și despre reforma administrativ-teritorială, evidențiind faptul că în acest sens, unii fac mai degrabă niște calcule economice, de economisire a resurselor financiare, decât se gândesc la viața oamenilor de după această reformă.

„Unele reforme se fac și sub presiunea partenerilor noștri de dezvoltare. **Unii consideră că în RM sunt prea multe primării și că, din acest motiv, unele ar trebui optimizate sau lichidate. Fără a avea o analiză, fără a avea niște modele adaptate la situația care există aici, ni se impun anumite lucruri, care în opinia noastră nu sunt fezabile și pot duce la efecte inverse decât cele așteptate.** Avem o problemă majoră în ceea ce privește statele de personal, dar și salarizarea, iar ca argument ni se invocă faptul că Fondul Monetar nu ne-ar permite să le majorăm, sau să avem o politică de salarizare proprie. Dacă în România există un pachet de Legi care garantează autonomia locală, în Republica Moldova, autonomia locală este garantată direct de către Constituție.” Viorel Furdui l-a întrebat pe Traian Băsescu cum să negociem cu partenerii externi în așa fel încât să primeze interesul național.

Potrivit lui Traian Băsescu, la acest capitol lucrurile sunt foarte încurcate, pentru că, de regulă, finanțatorii sunt cei care au dreptate. „Trebuie să știm însă că finanțatorul nu va avea niciodată un acord pe care Guvernul să nu-l accepte. **Executivul este cel care trebuie să negocieze, pentru că este cel mai bun cunoscător al problemelor țării.** România tot a trecut prin aceste etape când venea Fondul și cerea unele lucruri. Uneori guvernele au cedat, altele nu, important este că lucrurile au mers înainte. Optimizarea administrativă este un lucru care nu s-a făcut nici în România, din cauza intereselor în alegeri, deși ea trebuie făcută.” **Traian Băsescu este convins însă de faptul că optimizarea administrativă poate fi făcută doar după ce ai făcut descentralizare, deoarece altfel nu poți să îți dai seama ce localitate e viabilă și ce localitate nu este viabilă.**

„Acum, România este la stadiul în care știe perfect care sunt localitățile viabile dar, deocamdată, nu face optimizarea administrativă. **Optimizare nu înseamnă decât reducerea personalului bugetar din localitățile neviabile din punct de vedere financiar. Această discuție trebuie purtată între Guvern și reprezentanții APL, cu cărțile pe față și apoi între Guvern și Fondul Monetar.** Sigur că Fondul, dar și UE vor spune că aveți prea multe localități și că în unele sate sunt câte cincizeci de oameni, sau că e părăsit și primăria nu își justifică prezența acolo. Întrebarea este dacă sunt create condițiile pentru a face comasarea administrativă. România a ajuns la 3200 de comune. **Acum, cu ocazia descentralizării, se vede că unele nu sunt viabile și că trebuie reanexate comunelor din care au făcut cândva parte.**”

Primarii prezenți la eveniment i-au mulțumit lui Traian Băsescu pentru că a împărtășit cu ei din experiența bogată pe care o are în domeniul APL, au vorbit despre înfrățirile cu localitățile din România și despre rezultatele pe care le generează aceste parteneriate.

Serviciul de comunicare al CALM

tel: 022 22-35-09, info@calm.md

Sursa: www.calm.md

AUTONOMIA LOCALĂ ESTE UN PROCES FIRESC PENTRU O SOCIETATE CARE ÎȘI DOREȘTE SĂ SE DEZVOLTE

Ținând cont de faptul că situația actuală în domeniul salarizării APL este una extrem de gravă, sistemul actual fiind unul depășit și nemotivat, CALM a elaborat un set de propuneri de ordin conceptual și legislativ, bazat pe principiile autonomiei locale, dar și pe realitățile existente, care permit, fără resurse financiare importante de la bugetul de stat, de a îmbunătăți în termeni scurți starea de lucruri în domeniul remunerării, cel puțin la nivelul APL. **Soluțiile propuse de CALM pornesc de la cadrul legal național și internațional din domeniul APL în vigoare și asigură ajustarea sistemului de salarizare la acest cadru legal, inclusiv la principiile autonomiei locale și descentralizării.**

CALM atenționează asupra faptului că este necesar de a avea un sistem de salarizare descentralizat la nivelul APL, așa cum prevăd normele constituționale și internaționale în domeniu;

CALM propune recunoașterea valorilor actuale de salarizare în APL prevăzute în lege pentru conducătorii și funcționarii din APL, drept valori minime garantate. Aceste valori, ar putea fi mărite în dependență de venituri, rezultate, realizări, performanță și alte criterii stabilite de către consiliile locale, în baza unor reglementări interne;

CALM consideră absolut necesară descentralizarea reală a onigramei și a statelor de personal în vederea acordării dreptului deplin și exclusiv APL de a stabili categoriile de specialiști necesari, termenele de angajare, forma de angajare și remunerarea, ș.a;

CALM se arată convins de faptul că valoarea actuală minimă a salariilor persoanelor cu funcții de demnitate publică și funcționarilor din APL ar trebui să crească cu cel puțin 50%. Totodată, pentru primăriile mici și care nu au venituri suficiente proprii, se propune ca remunerarea persoanelor cu funcții de demnitate publică să fie acordată cu statut de indemnizație. În același timp, acestor persoane ar fi binevenit să li se permită exercitarea de alte activități remunerate, în afara orelor de muncă, suplimentar la activitățile didactice și științifice;

CALM solicită recunoașterea expresă a drepturilor conducătorilor APL de a participa în proiecte realizate în calitate de experți, manageri, coordonatori, etc., în vederea suplinirii veniturilor lor și motivării acestora de a implementa cât mai multe proiecte.

Acestea, dar și alte propuneri de ordin conceptual și legislativ se regăsesc într-un proiect de lege elaborat de CALM. Proiectul de lege, anexat la un demers au fost expediate Primului Ministru al Republicii Moldova, Ministerului Finanțelor și Cancelariei de Stat.

Totodată, CALM a cerut convocarea în regim de urgență a Comisiei Paritare în vederea discutării și definitivării propunerilor respective, precum și a altor probleme actuale cu care se confruntă APL.

CALM anunță că proiectul în cauză nu necesită resurse suplimentare de la bugetul de stat. Aprobarea acestuia va avea un impact pozitiv pentru autoritățile administrației publice locale, prin creșterea capacității lor de a atrage specialiști în serviciul public local. **De asemenea, va avea impact pentru imaginea Guvernului și Parlamentului în fața autorităților locale și a partenerilor internaționali de dezvoltare, care urmăresc foarte atent evoluțiile din acest domeniu.** Dar nu în ultimul rând, impactul pozitiv va fi în rândul cetățenilor, care în rezultatul implementării acestei legi vor beneficia de servicii și asistență mult mai bune și calitative.

Demersul și proiectul de lege pot fi accesate la următorul link:

[http://calm.md/public/files/documente/Adresarea CALM PM salarizarea 20.11.2017.pdf](http://calm.md/public/files/documente/Adresarea_CALM_PM_salarizarea_20.11.2017.pdf)

Serviciul de comunicare al CALM

tel. 022 22-35-09, info@calm.md

Sursa: www.calm.md

PRIMARII DIN REPUBLICA MOLDOVA AU PARTICIPAT ÎN CADRUL ZILELOR SOLIDĂRITĂȚII LOCALE DIN LETONIA

O delegație a CALM a întreprins, în perioada 13-18 noiembrie, o vizită de lucru în Letonia. Evenimentul a avut loc în cadrul Zilelor Solidarității Locale în municipiul Jaunpils, dar și la Riga. Nicolae Tudoreanu, primar de Feștelița, Ștefan Vodă, Alexei Busuioc, primar de Capaclia, Cantemir, Gheorghe Pralea, primar de Andrușul de Jos, Cahul, Petru Răbdău, primar de Rădeni, Strășeni au fost printre edilii care au reprezentat CALM și Republica Moldova la acest eveniment.

La 14 noiembrie, în incinta Casei Europei din Riga a avut loc o întâlnire a primarilor din RM cu colegii lor din Letonia, în cadrul căreia a fost evaluată cooperarea dintre APL ale celor două state și au fost identificate modalități concrete de colaborare. De asemenea, s-a discutat despre posibilitățile de finanțare a unor proiecte ce urmează a fi implementate în unele localități din RM.

La 16 noiembrie, în municipiul Jaunpils a avut loc o reuniune a aleșilor locali din Republica Moldova, Letonia, Spania, Franța și Italia. În cadrul acesteia au fost prezentate mai multe proiecte de colaborare dintre aceste țări și au fost puse bazele unor noi parteneriate.

Petru Răbdău: „La Janpils s-au dat exemple de creare și dezvoltare a infrastructurii, prin anumite tehnici și metode. De asemenea am avut posibilitatea să facem schimb de experiență cu colegii noștri din alte țări europene”.

Gheorghe Pralea a amintit că datorită CALM au fost puse bazele colaborării cu Asociația Autorităților Locale Letone, care astăzi dau rezultate.

„Feștelița, Ștefan Vodă; Andrușul de Jos, Cahul și Rădeni, Strășeni sunt înfrățite cu localități din municipiul Janpils, Letonia. A fost extrem de necesar pentru noi să efectuăm această vizită

pentru a consolida relațiile de prietenie cu colegii noștri din Letonia, dar și să punem bazele unor relații cu colegi din alte țări participante la eveniment".

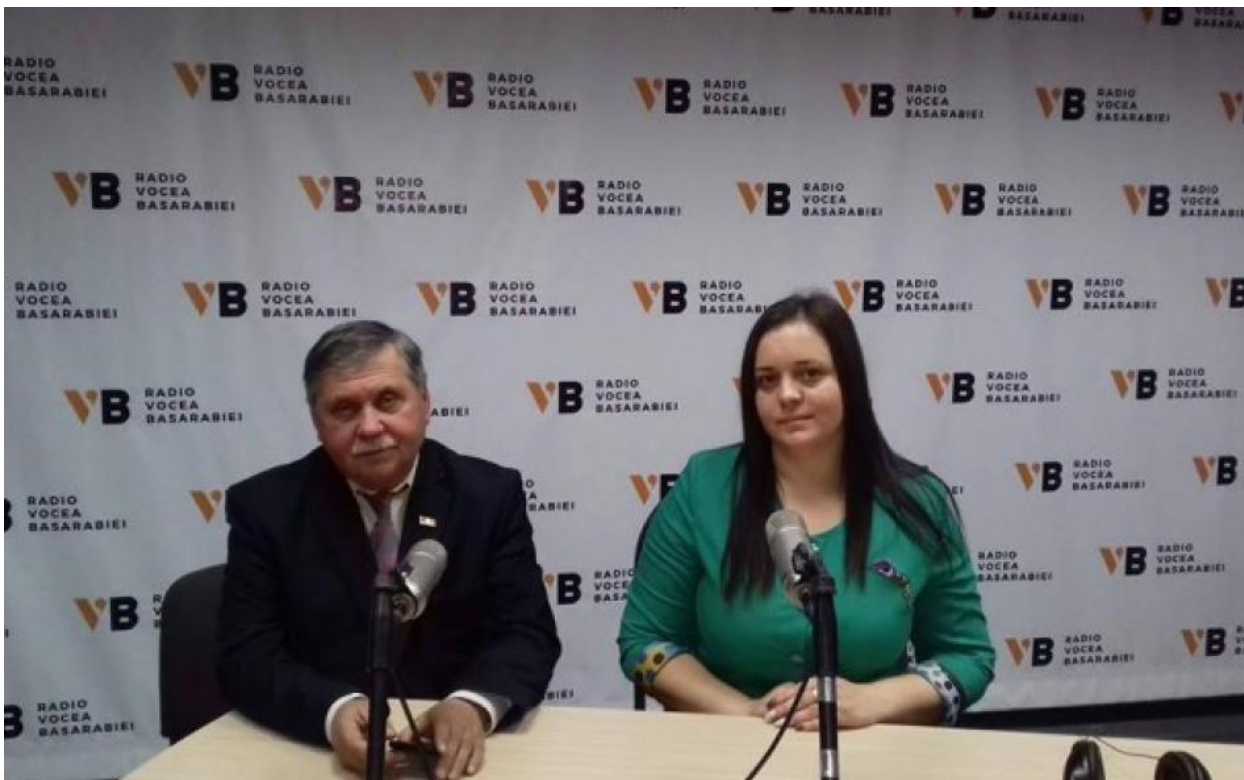
În 2018, în cadrul proiectului „Cooperarea în scopul consolidării capacităților autorităților locale și regionale, în scopul promovării dezvoltării țărilor partenere ale UE ”, pentru reprezentanții autorităților locale din Republica Moldova va fi organizată o nouă vizită de studiu în Letonia.

Serviciul de comunicare al CALM

tel.022 22-35-09, info@calm.md

Sursa: www.calm.md

PRIMARII MERG ÎN VIZITE DE STUDIU ȘI STABILESC PARTENERIATE, DATORITĂ CALM

Primarii consideră că Congresul Autorităților Locale este o instituție de unificare a tuturor APL din Republica Moldova, misiunea acestora fiind promovarea drepturilor și intereselor lor legitime. Această părere a fost exprimată de către primarul localității Baurci Moldoveni, raionul Cahul, Elena Enache, în cadrul emisiunii Puncte de Reflecție cu CALM, de la Vocea Basarabiei. Elena Enache, care face parte din Rețeaua Femeilor din cadrul CALM spune că datorită întâlnirilor cu colegile sale, dar și cu experții CALM învață continuu să-și dezvolte abilitățile liderismului feminin în procesul decizional la nivel local.

„CALM ne adună în jurul unor idei, ne propune soluții la multiplele probleme cu care ne confruntăm, ne ajută să stabilim relații cu primari din alte țări, ne învață cum să implementăm proiecte. Suntem instruiți privind modificările în legislație. Grație CALM am aflat de un concurs privind cooperarea descentralizată între Republica Moldova și Franța. Am depus dosarul și chiar aseară am avut bucuria să descopăr că, dintre cei 9 primari care au participat la concurs, am fost selectată pentru a efectua o vizită de studiu în Franța. CALM e unica instituție care ne este aproape, dacă nu ar fi CALM nu știu cine s-ar mai uita la noi”.

Prezent la emisiune, primarul de Ghidighici, municipiul Chișinău, Serafin Isac s-a arătat mulțumit de multiplele vizite de documentare și transferul de bune practici.

„CALM organizează diverse vizite de studiu, în diferite țări, pentru ca noi să putem să facem schimb de experiență. Recent am fost în județele Alba Iulia și Prahova, de unde ne-am întors cu foarte multe idei despre cum ar trebui să activăm. Când ești în compania mai multor primari îți îmbogățești bagajul de cunoștințe, afli multe lucruri noi. Știm că există presiuni asupra CALM, ceea ce nu este normal. CALM este organizația unde ne simțim ca acasă”.

Tradiția înfrățirii localităților din Republica Moldova cu cele din România s-a extins esențial în ultimii ani și contribuie la dezvoltarea, în special a localităților noastre.

Elena Enache a menționat că în luna octombrie a semnat Protocolul și Acordul de înfrățire cu localitatea Rădești, județul Galați. „Anul acesta am fost la niște cursuri de instruire, în cadrul Programului finanțat din fonduri europene, destinat Republicii Moldova și României. Ne dorim ca această înfrățire să nu fie doar pe hârtie, vrem o colaborare în toate domeniile pe care ni le-am asumat. Deja apar oportunități de a atrage fonduri europene în localitățile noastre.”

Serafim Isac a declarat că Europa într-adevăr are multe subsidii, multe proiecte. **„În România sunt implementate foarte multe programe europene. Când am ajuns în comuna Ciugud, o colegă primar de la noi a plans văzând că acolo se asfaltează și drumul ce duce spre camp.”** Potrivit primarului, dezvoltarea rurală în RM se poate face doar prin apropierea de UE.

Emisiunea poate fi audiată la următorul link:

<http://calm.md/libview.php?l=ro&idc=66&id=4040>

Serviciul de comunicare al CALM

tel.(022) 22-35-09

Sursa: www.calm.md / www.voceabasarabiei.md

CALM CONTINUĂ INSTRUIREA MEMBRILOR SĂI ÎN CEEA CE PRIVEȘTE GESTIONAREA MAI BUNĂ A BUGETELOR LOCALE, DAR ȘI CUM SĂ CREASCĂ VOLUMUL VENITURILOR

Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) a identificat mai multe modalități care ar permite creșterea esențială a volumul veniturilor la bugetele locale, operarea corectă a resurselor Fondului rutier de către APL, precum și alte aspecte foarte importante în cadrul procesului bugetar pentru 2018. În acest sens, CALM a organizat duminică, 17 noiembrie, curent, în incinta consiliului raional Anenii Noi, o sesiune de informare privind finanțele publice locale și serviciile CALM. La eveniment au participat circa 80 de primari, contabili, ingineri cadastru, percepatori fiscali.

Galina Colun, expert finanțe publice locale le-a vorbit celor prezenți despre particularitățile elaborării bugetului pentru anul 2018, dar și despre cum ar putea fi consolidată baza fiscală a primăriilor, despre cum ar putea crește veniturile locale, dar și despre particularitățile administrării impozitelor și taxelor locale.

Alexandru Morcov, coordonatorul Centrului de Expertiză, Asistență și Instruire al CALM a informat reprezentanții APL despre particularitățile sistemului informațional în domeniul înregistrării și evaluării bunurilor imobiliare. Expertul CALM a făcut și o prezentare a Serviciului de Suport al Operatorilor mici de alimentare cu apă și sanitație al CALM (SOMAS).

Edilii, contabilii, dar și ceilalți reprezentanți ai APL au menționat că pentru ei sunt foarte binevenite aceste evenimente în cadrul cărora au posibilitatea să însușească multe lucruri noi, CALM fiind unica instituție care are grijă de aleșii locali.

CALM va organiza evenimente similare și în alte regiuni: Soroca, Râșcani Dondușeni, Niporeni și Florești.

Sursa: www.calm.md

IMPLEMENTAREA STRATEGIEI PRIVIND DESCENTRALIZAREA ESTE ÎN PRAGUL FALIMENTULUI

Despre măsura în care s-a reușit implementarea Strategiei de Descentralizare, în contextul în care expiră toate termenele prevăzute în Planul de Acțiuni și ce poate fi întreprins în perioada imediat următoare pentru a nu compromite acest proces s-a discutat zilele trecute în cadrul Comisiei Parlamentare Administrație Publică. Acesta a fost și subiectul emisiunii Vocea Administrației Publice Locale din 18 noiembrie, curent, iar invitații lui Victor Rusu fost deputații, membri ai Comisiei Parlamentare Administrație Publică, Iurie Țap și Ștefan Vlas, dar și directorul executiv al CALM, Viorel Furdui.

Deputatul Iurie Țap a declarat că se regizează ca implementarea Strategiei privind descentralizarea să nu aibă loc: „**Precizez că încă din septembrie am insistat pentru organizarea dezbaterilor privind descentralizarea. Spre regret s-a votat mai întâi politica bugetar-fiscală, după care s-a ajuns la dezbaterile privind descentralizarea. Nu au fost prezente toate entitățile responsabile de implementarea Strategiei privind descentralizarea. Această atitudine ne demonstrează dorința cu privire la această descentralizare. Spre regret, majoritatea parlamentară actuală se pregătește de alegerile parlamentare. Din partea Guvernului este o sfidare a bunului simț. Este lipsă de viziune și de neînțelegere în ce privește reforma de descentralizare. Dependenta financiară a administrațiilor locale față de cea centrală este în creștere. Despre politica bugetar-fiscală am pornit discuțiile încă din mai. Ca până în toamnă să putem modela documentul. Să putem identifica două, trei surse de venituri noi. Nu se dorește ca autoritățile locale să fie independente politic. Este cel mai grav fapt, când le sunt legate mâinile autonomiilor locale.**”

Și deputatul Ștefan Vlas a adăugat că este regretabilă absența miniștrilor de la dezbaterile privind implementarea Strategiei de descentralizare, cât și faptul că schimbarea statutului unor

localități a adus doar deranj: „Este regretabil că nu au fost primele persoane responsabile, factorii de decizie. Nu se dorește descentralizarea, nu vor să împartă puterea. Având comunități puternice nu le vor putea manipula. De aceasta nu se dorește. Ar trebui la inițiativa noastră sau a CALM să se mai organizeze dezbateri publice și să decidem cum procedăm cu administrațiile publice locale. Trebuie să ne mai întâlnim o dată cu Guvernul. Cu privire la schimbarea unor localități în statut de oraș, au adus doar cheltuieli, de schimbarea ștampilelor, blanchetelor.”

Directorul executiv al CALM, Viorel Furdui a salutat faptul că a avut loc această întâlnire, dar a bătut alarma că trebuie de grăbit procesul: „**Consiliul Europei arată un interes foarte mare privind situația din Republica Moldova. Cunoaștem și conținutul Rezoluției despre cazul lui Dorin Chirtoacă. Este interesat cum se respectă autonomia locală. Consiliul Europei va trimite un grup de lucru care va monitoriza cum se implementează procesul de descentralizare. Cel mai important semnal de alarmă îl reprezintă politica bugetar-fiscală pentru anul viitor, privind democrația locală. Nu s-a acordat atenție descentralizării financiare. Nu există nicio măsură de descentralizare și consolidare financiară locală. Acest lucru înseamnă că nu vor exista măsuri de implementare a Strategiei care expiră anume în anul 2018. Prin urmare, există riscul real ca această strategie din nou să nu fie implementată, asta în condițiile în care deja au fost prelungiți termenii de implementare a acestor obiective. Anul trecut s-au acordat mai multor localități statutul de orașe, dar a rămas doar pe hârtie acest statut. Foarte mult depinde și de deputați, să monitorizeze cum se implementează politicile, legile. Guvernul trebuie să aibă grijă de fiecare acțiune și de ceea ce va urma, ținând cont de această Strategie. Am venit cu proiecte de legi concrete, care să fie analizate, privind statele de personal, remunerările. În acest an am venit cu un pachet întreg de propuneri. Trebuie să ajungem la un numitor comun. Dacă ar exista dorința de a ne aduna împreună, am reuși.**

Invitații emisiunii au reiterat faptul că doar implementarea Strategiei de descentralizare poate aduce o reală democrație locală.

Emisiunea poate fi audiată la următorul link:

<http://calm.md/libview.php?l=ro&idc=66&id=4029>

Sursa: www.calm.md

(INTERVIU) GRIGORE ROBU, PRIMARUL ORAȘULUI NISPORENI: ORICÂT DE FRUMOASE NU AR FI ORAȘELE MARI, ÎNTOTDEAUNA OMUL SE ÎNTOARCE LA RĂDĂCINI

Primarul orașului Nisporeni, Grigore Robu, în cadrul unui interviu pentru Provincial.md, a vorbit despre cât de mult contează vârsta în politică, cum a reușit să convingă electoratul, care sunt cele mai grave probleme ale orașului, dar și dacă va candida într-o circumscripție în baza sistemului mixt.

P.:Cum a ajuns Grigore Robu să candideze la funcția de primar al orașului Nisporeni și, mai ales, cum ați reușit să convingeți electoratul?

G.R.:Orașul Nisporeni este orașul meu de baștină, un oraș în care m-am născut, oraș în care îmi sunt rudele și de unde mi se trag rădăcinile. Oricât de frumoase nu ar fi orașele și centrele mari industriale, chiar și din afara țării, întotdeauna, omul se întoarce la rădăcini, acolo unde a făcut primii pași, de unde a pornit în viață, iar alături îi sunt familia și persoanele dragi. Nu am avut nevoie de a fi convins pentru a candida la această funcție, deoarece este o funcție foarte responsabilă, dar, în același timp, este una care îmi dă posibilitatea să facem lucruri bune și frumoase pentru orașul nostru.

P.:Care a fost momentul cel mai greu din activitatea dumneavoastră la Primărie și cu ce realizări vă mândriți până acum, ce ați reușit să îndepliniți din cele promise în campania electorală?

G.R.:Într-adevăr în campania electorală, ca și toți candidații, am venit cu un program, pe care mi l-am propus, însă nu întotdeauna am scos în evidență anume promisiunile, ci am mers pe principiul de a avea un program și un proiect clar definit. Consider că, ceea ce am realizat până astăzi, până la jumătatea mandatului de primar, îmi este foarte clar și evident. Am dorit să continui proiectul apeductului, un proiect strategic pentru orașul nostru și am făcut tot ce mi-a stat în puteri. Astfel, astăzi avem unul dintre cele mai performante sisteme de apeduct din Republica Moldova, care sunt funcționale. La fel e și cu problema canalizării orașului, iar în acest context am avut susținerea instituțiilor subordonate Ministerului și anume ADR-urile, prin intermediul cărora facem proiectul de canalizare, acum se lucrează pentru documentația de proiect pentru a 2-a etapă. Al 3-lea proiect este iluminatul public, astfel în cel mai scurt timp trebuie să-l dăm în exploatare, fiind un proiect pe care mi l-am propus în agenda mea de activitate în calitate de primar. La fel, mi-am propus și alte mici proiecte, cum ar fi parcul, care este în derulare. Acum se face un proiect tehnic detaliat pentru a face un parc frumos în orașul Nisporeni. Avem și alte mici proiecte, cu care ne mândrim și care în decursul anilor 2016-2017 ne-a adus pe primul loc în țară.

P.:Ce buget are primăria orașului Nisporeni pentru anul 2017, dar pentru anul 2018 ce preconizați – asigură necesar pentru problemele localității?

G.R.:Bugetul de bază al primăriei este în jur de 14 milioane. O mare parte din investițiile capitale pe care le-am făcut în oraș, atât în anul 2017, cât și pentru anul 2018, ne propunem să fie din surse externe sau de la donatorii noștri care ne susțin în diferite proiecte. Ne propunem pentru anul viitor proiecte foarte ambițioase, cum ar fi: parcul, drumurile, continuarea proiectului de canalizare și cel mai important proiect, despre care se vorbește în toată țara, construcția unui stadion la Nisporeni.

P.:Care sunt cele mai grave probleme cu care se confruntă orașul și de care se plâng localnicii? Ați identificat soluții?

G.R.:Cele mai grave probleme, dat fiind faptul că în ultimii ani s-a lucrat intens pe străzile orașului la crearea rețelelor de apeduct și canalizare, sunt drumurile. Astăzi cea mai mare problemă a orașului Nisporeni sunt restabilirea drumurilor, după lucrările de apeduct și canalizare. Eu sper că locuitorii orașului Nisporeni vor da dovadă de înțelegere și răbdare, astfel încât să trecem împreună de această etapă, deoarece nu poți să construiești un oraș modern și performant dacă nu ai rețele durabile de apeduct și canalizare.

P.:În vara anului curent, localnicii orașului Nisporeni s-au arătat nemulțumiți cu privire la înstrăinarea unei suprafețe de utilitate publică din centrul localității. Astfel, oamenii din Nisporeni s-au adunat să protesteze. Cu ce s-a soldat acest caz?

G.R.:Acest caz este înghețat la ora actuală, deoarece urmează să se pronunțe organele competente asupra legalității acestei proceduri. Prin urmare, organele competente fiind Cancelaria de Stat și instanțele judecătorești. De altfel, acești bani urmau să fie redirecționați tot către lucrările de reconstrucție a noului teren pentru parc, dar așteptăm să se pronunțe instanța și după care vom vedea care sunt următorii pași.

P.:Care sunt proiectele prioritare pe care ați dori să le începeți și care ar putea fi terminate în până la sfârșitul mandatului dumneavoastră?

G.R.:Până la sfârșitul mandatului meu, sper să reușesc să conectez cât mai multe străzi la iluminat public modern de tip led, care va aduce economii la factura de lumină, dar și o calitate a luminii pe străzile orașului. Sper ca proiectul acesta să-l termin până la finele mandatului meu. La fel, îmi doresc să fac prima etapă din renovarea parcului, care urmează să demareze anul viitor. Un alt proiect este cu destinație turistică și anume construcția unor scări din centrul orașului până la Crucea Mântuirii Neamului Românesc, unde se construiește și Mănăstirea Ștefan cel Mare, tot acolo este și o răstignire de toată frumusețea. Ar fi un traseu turistic minunat pentru dezvoltarea zonei orașului Nisporeni. Desigur, a 2-a și a 3-a etapă la canalizare, la fel reprezintă o prioritate în agenda mea.

P.:Anterior ați activat în calitate jurist la Primăria mun. Chișinău, iar apoi ați devenit Primar la Nisporeni. Cât de mult s-a schimbat viața Dvs. și care activitate vă place mai mult?

G.R.:Dacă să fiu sincer, în calitate de jurist la Primăria municipiului Chișinău aveam mai mult timp liber, însă varietatea de probleme și întrebări care au fost ridicate în calitatea mea de primar m-au făcut să mă dezvolt multilateral. Astăzi, deja pot să vorbesc cu ușurință ce înseamnă o rețea de canalizare, cum se face un proiect de canalizare, cum se face un proiect de apeduct sau de iluminat public. Consider că, aceasta și a fost cel mai greu, dar, dat fiind faptul că m-am implicat și mi-am dorit să aduc o schimbare în orașul meu natal, oraș în care m-am născut, sper că am și obținut unele realizări.

P.:Cât de mult contează vârsta în politică, este aceasta un avantaj sau din contra?

G.R.:Eu cred că vârsta în politică este ca și vârsta în viață, în dependență de ce atitudine ai față de vârsta pe care ți-o asumi. Poți să ai și 60 de ani, dar să gândești și să acționezi ca un copil, pe de altă parte, poți avea 20 de ani și să îți asumi unele responsabilități pe care alții nu și le asume nici la 40 – 50 de ani. Singurul lucru pe care ți-l dă vârsta este experiența. Consider că, la vârsta în care am purces în acest drum este o vârstă în care încă mai este entuziasm și dorință de a învăța și cunoaște, ceea ce m-a ajutat nespuse de mult. Desigur, această funcție, indiscutabil, m-a maturizat și, cred că, este o vârstă potrivită pentru a învăța și a crește în acest domeniu.

P.:Având în vedere că următoarele alegeri parlamentare vor avea loc în baza sistemului mixt, admiteți ideea de a candida în circumscripție pentru a deveni deputat? Dar pentru un viitor mandat de primar veți candida?

G.R.:Am fost ales în calitate de primar, astfel am multe proiecte în derulare și care mi le propun pentru viitor. Eu am să rămân la funcția de primar până o să mi se încheie mandatul și voi analiza ca o variantă de a candida în sistemul mixt – mai puțin, deoarece oamenii m-au ales să fac ceva în calitate de primar. Dacă o să închei mandatul cu succes sau voi mai avea un alt mandat de primar și voi avea niște realizări în spate, eu voi ieși cu ușurință în fața oamenilor să le cer susținerea sau votul pentru a candida la funcția de deputat, probabil. Eu iubesc orașul Nisporeni și voi rămâne în calitate de primar al orașului până la sfârșitul mandatului, pentru a

face cât mai multe lucruri frumoase și bune pentru oraș, după care, dacă vor fi propuneri și lumea mă va susține în creșterea mea ulterioară, nu exclud, voi examina o asemenea variantă.

P.:Ce alte planuri are Grigore Robu – pentru următorii 2-3 ani, în calitate de Primar și la capitolul personal?

G.R.:Ceea ce ține de acțiunile în calitate de primar, am încercat să le enumăr mai sus. Cam acestea sunt, ca să nu ne facem prea multe planuri și să nu le terminăm la timp. Cât privește viața personală, nu exclud că o să intervină și viața familiară, deoarece oamenii nu sunt nemuritori sau veșnici, tot așa cum nu sunt nici funcțiile. Mă gândesc să pun accentul foarte serios și pe viața mea personală.

Sursa: provincial.md

UNIUNEA EUROPEANĂ VA FINANȚA CONSTRUCȚIA NOILOR REȚELE DE APROVIZIONARE CU APĂ ÎN RAIONUL LEOVA

Localitățile Iargara, Filipeni, Romanovca și Cupcui din raionul Leova vor beneficia de rețele noi de aprovizionare cu apă în interiorul localităților. Proiectarea și construcția acestora va fi efectuată din surse financiare alocate de Uniunea Europeană, potrivit adrsud.md.

Finanțarea va fi acordată în anul 2018, în contextul în care, în luna iunie a anului 2017, Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) și Delegația Uniunii Europene în Republica Moldova au semnat un Acord de grant privind elaborarea proiectelor tehnice și a

documentației de licitație pentru lucrările de construcție în cadrul mai multor proiecte ce țin de domeniul aprovizionare cu apă și canalizare (AAP) și eficiența energetică (EE) în cele trei Regiuni de Dezvoltare din Republica Moldova.

Astfel, unul din proiectele care urmează a fi implementat din bani europeni, în regiunea de dezvoltare Sud, este cel care își propune aprovizionarea cu apă a localităților Filipeni, Iargara, Cupcui și Romanovca din raionul Leova.

Potrivit lui Andrei Tocaru, consultant GIZ, proiectul nominalizat este parte componentă a unui proiect mai mare – „Modernizarea Serviciilor Publice Locale de Aprovizionare cu Apă (AAC) din raionul Leova,,”, finanțat de Guvernul Federal al Germaniei prin intermediul Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ).

Potrivit responsabilului, în calitate de partener al proiectului de anvergură „Modernizarea Serviciilor Publice Locale în Republica Moldova” (MSPL), aflat în derulare în țara noastră încă începând cu anul 2010, Uniunea Europeană și-a asumat angajamentul de a finanța, la această etapă, proiectarea și construcția a circa 83 km de rețele interioare de apeduct în localitățile Iargara, Filipeni, Cupcui și Romanovca.

Valoarea estimată a investiției este de circa 2,5 milioane de euro, ea urmând să contribuie la implementarea politicilor de dezvoltare regională a Republicii Moldova, ameliorarea calității vieții cetățenilor, asigurându-le servicii publice de calitate.

Recent, în cadrul ședințelor consiliilor locale Iargara, Filipeni, Cupcui și Romanovca au fost adoptate deciziile privind semnarea Acordului de cooperare intercomunitară, prin care APL își propun să-și dea mâna și să pună umărul la dezvoltarea unui serviciu și sistem durabil de alimentare cu apă în raionul Leova.

Managerul proiectului, Valeriu Porubin, a ținut să precizeze că asumarea de către autoritățile administrațiilor publice locale a angajamentului de a conlucra în vederea dezvoltării unui serviciu de aprovizionare cu apă modern, de înaltă eficacitate și randament, este una din principalele condiții impuse de finanțatorii europeni, care vine să asigure durabilitatea investiției.

Până la finele anului curent, managerul a comunicat că urmează a fi semnate memorandumurile de înțelegere între finanțator – UE, facilitator – GIZ, instituția implementatoare – ADR Sud și primăriile localităților beneficiare. După care, va fi anunțată desfășurarea licitației publice pentru achiziționarea lucrărilor de proiectare a rețelelor de apeduct în localitățile locale Iargara, Filipeni, Cupcui și Romanovca.

Un alt proiect de infrastructură pentru care Uniunea Europeană va aloca, începând cu anul 2018, surse financiare în valoare de circa 2,5 mln.de euro este cel de extindere a rețelelor interioare de canalizare în orașul Leova.

Dina Roșca

Sursa: <http://provincial.md>

UN PROGRAM NOU PENTRU REPUBLICA MOLDOVA VA FI IMPLEMENTAT ÎN RAIONUL UNGHENI

Un program absolut nou pentru Republica Moldova va fi implementat în raionul Ungheni. Este vorba de LEADER, care vine cu noi oportunități de dezvoltare rurală. E un program-pilot, de care vor beneficia locuitorii din zona Cornești sau, altfel spus, localitățile din regiunea Culei, potrivit expresul.md.

Despre aceasta s-a discutat la începutul lui noiembrie, în cadrul unei întâlniri a președintei raionului Ungheni, Ludmila Guzun, cu experții din Estonia, alături de fostul ambasador a Republicii Moldova în Estonia, Victor Guzun, și reprezentantul Institutului pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale (IDIS) "Viitorul", Viorel Chivriga.

Potrivit președintei, esența programului este de a unifica eforturile autorităților publice locale, ale antreprenorilor și cetățenilor pentru identificarea și prioritizarea problemelor care există în regiune.

Grupul creat îl va avea ca lider pe primarul de Măgurele, Sergiu Bodrug. Împreună cu ceilalți primari, agenți economici și cetățeni, vor crea o strategie unde vor identifica problemele ce urmează a fi soluționate în regiunea lor. Programul respectiv, de fapt, se bazează pe experiența Estoniei și estonienii au promis că unele proiecte din strategia elaborată vor fi finanțate de ei.

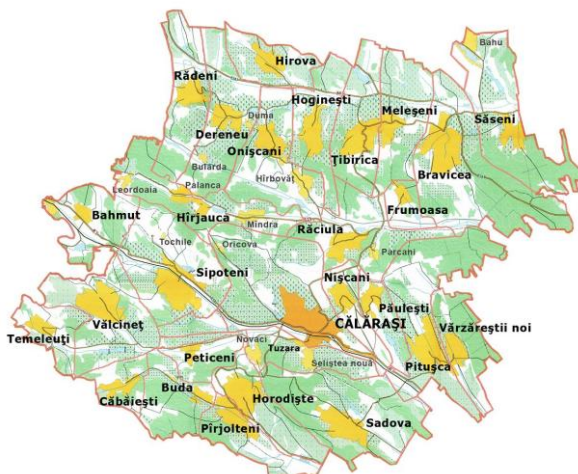
"Nivelul de dezvoltare în această regiune este slab, iar densitatea populației – mai mică decât în alte părți. E tocmai ceea ce se cere în programul respectiv, căci scopul este de a crește nivelul de dezvoltare economică", a explicat Ludmila Guzun.

Grupul de lucru se va axa pe diverse domenii, printre care: mediu, produse locale și agricultură, turism, comunicare, cultură. LEADER este sprijinit de Estonia prin intermediul IDIS "Viitorul". Doar două raioane vor beneficia inițial: Ungheni și Ștefan-Vodă.

Dina Roșca

Sursa: <http://provincial.md>

SATUL CU CEL MAI MARE NUMĂR DE POPULAȚIE DIN R. CĂLĂRAȘI – VA BENEFICIA DE UN NOU PROIECT

Un nou proiect va fi implementat la Sipoteni, satul cu cel mai mare număr de populație din regiune, potrivit expresul.md.

În urma unui sondaj public privind selectarea unei idei de proiect, realizat la finele lunii octombrie pe rețelele sociale, s-a decis: e nevoie de extinderea sistemului de canalizare.

În cadrul sondajului au fost propuse trei idei de proiect: extinderea sistemului de canalizare, gestiunea deșeurilor și amenajarea unui parc comunitar.

Cele mai multe voturi, 109 din 232, au fost acordate pentru extinderea rețelei de canalizare, după care urmează gestiunea deșeurilor – 96 de voturi; și amenajarea unui parc comunitar – 24 de voturi.

Pe 7 noiembrie, a fost organizată o ședință de lucru, unde s-a discutat despre rezultatele sondajului respective. Astfel, a fost selectat proiectul privind extinderea sistemului de canalizare.

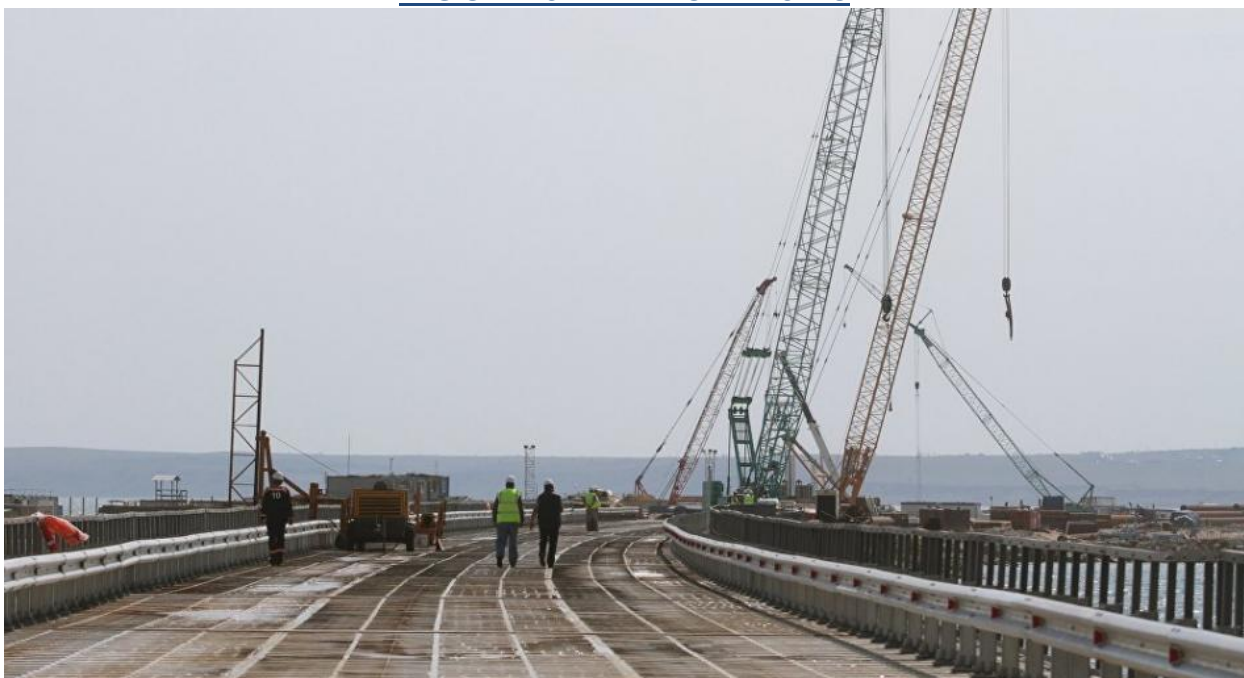
În primul rând, vor beneficia urmare a realizării proiectului respectiv, 500 de gospodării din sat. Aici deja există o stație de epurare, la care pot fi direcționate apele reziduale, există deja și proiectul tehnic, ceea ce va facilita cu mult realizarea lucrărilor de extindere a sistemului de canalizare.

De notat că pentru realizarea lui va fi nevoie de o contribuție a comunității în valoare de 3000 de dolari. Valoarea totală a proiectului este de 15 mii de dolari

Restul banilor vor veni grație Proiectului PNUD "Migrație și Dezvoltare Locală", la care s-a alăturat și primăria Sipoteni. Un cuvânt greu va avea de spus și Asociația băștinașilor din Sipoteni, "Baștina Sipoteni". Autoritățile mizează foarte mult pe implicarea tuturor și, în mod special, a celor plecați departe, dar care nu au uitat de unde au pornit.

Sursa: <http://provincial.md>

**MOLDOVA ȘI ROMÂNIA INTENȚIONEAZĂ SĂ REALIZEZE PROIECTUL DE CONSTRUCȚIE A
PODULUI TRANSFRONTALIER PESTE PRUT LEOVA – BUMBĂȚA ÎN CADRUL PROIECTULUI
REGIONAL SIRET – PRUT – NISTRU**

Un proiect în acest sens, inițiat de Consiliul raional Leova, a fost susținut la Adunarea generală a asociației Euroregiunii "Siret-Prut-Nistru", care solicită Guvernului român să includă construcția acestui pod Leova - Bumbăța drept prioritar în lista proiectelor economice bilaterale și să inițieze studiul de fezabilitate pentru a identifica posibilități de reabilitare a podurilor existente peste Prut între Moldova și România.

În rezoluția adoptată se spune că Leova este o parte integrantă a Euroregiunii "Siret-Prut-Nistru", creată pe 18 septembrie 2002 și își poate îmbunătăți indicii de dezvoltare social economici, folosind posibilitățile cooperării transfrontaliere, având statutul de regiune transfrontalieră și membru al Euroregiunii "Siret-Prut-Nistru".

Părțile au comunicat având convingerea că existența unui pod peste Prut în regiunea orașului Leova din partea Republicii Moldova și a satului Bumbăța din partea României ar contribui la formarea coridorului de transport „Odesa (Ukraina)-Ștefan Vodă-Căușeni-Basarabeasca-Cimișlia - Leova (Republica Moldova)-Bumbata (România) drum național DN24A Bîrlad - Murgeni - Fălcu - Berezeni - Stănilești - Huși", ca arteră de importanță regională și națională, care să asigure conexiunea între Uniunea Europeană și Europa de Est, să contribuie la crearea spațiului economic comun și să faciliteze dezvoltarea relațiilor economice, culturale și comerciale cu perspective investiționale.

Sursa: <http://adrsud.md>

LA EDINET VA AVEA LOC FORUMUL ECONOMIC REGIONAL NORD

Organizația de Atragere a Investițiilor și Promovare a Exportului din Moldova (MIEPO), în parteneriat cu Ministerul Economiei și Infrastructurii și Asociația Oamenilor de Afaceri din Moldova (AOAM), organizează joi, 30 noiembrie a.c., la Edineț, Forumul Economic Regional Nord. La eveniment au fost invitați investitori locali, întreprinderi active, producători și exportatori, finanțatori, asociații de business, precum și reprezentanți ai autorităților publice centrale și locale (consilii raionale din Regiunea de Dezvoltare Nord, primari, reprezentanții secțiilor economie), ODIMM, CCI, ADR Nord, ANSA, AIPA ș.a.

MIEPO și-a propus să extindă platforma Moldova Business Week în regiuni, așa încât aceasta să ofere soluții pentru mediul de afaceri local în ceea ce privește accesarea finanțărilor, atragerea investițiilor, creșterea competitivității și a comerțului pe piețele externe, dar și un cadru de transmitere a mesajelor Guvernului către autoritățile publice locale de a-și sincroniza acțiunile cu reformele de business implementate și a fi mai receptive la dificultățile antreprenorilor.

Programul forumului va oferi participanților informații privind accesarea programelor de finanțare din bugetul național și extern, atât pentru autorități publice, cât și pentru antreprenori, instrumentele de asistență pentru dezvoltarea afacerilor ale instituțiilor publice locale (consilii raionale, primării, ADR-uri etc.) și naționale (MIEPO, ODIMM, AIPA ș.a).

Printre subiectele de interes pentru antreprenori, care vor fi abordate la forum, sunt accesul la infrastructura fizică (căi de comunicație, utilități, incubatoare de afaceri ș.a.), potențialul și disponibilitatea forței de muncă, dezvoltarea centrelor de instruire și pregătire a forței de muncă (universități, colegii, școli de meserii, centre de excelență).

La finalul evenimentului, participanții vor avea posibilitatea să adreseze întrebări reprezentanților Ministerului Economiei și Infrastructurii, Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, Inspectoratului de Stat al Muncii, Serviciului Vamal, Serviciului Fiscal,

Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, Agenției de Intervenții și Plăți în Agricultură. Problemele și propunerile antreprenorilor vor fi analizate și transmise Guvernului pentru soluționare.

Forumul Economic Regional Nord face parte din seria de evenimente de afaceri regionale organizate de MIEPO în parteneriat cu Ministerul Economiei și Infrastructurii și AOAM în perioada noiembrie 2017 - martie 2018.

Locația forumului este orașul Edineț, restaurantul Paradis, str. Independenței 31 A. Pentru mai multe informații contactați:

MIEPO

MD-2009, mun. Chișinău
str. Alexei Mateevici, nr. 65
tel: + 373 22 27 36 54
fax: +373 22 22 43 10
e-mail: office@miepo.md
www.miepo.md

Sursa: <http://www.miepo.md>

LA RISIPENI, FĂLEȘTI, A FOST FINALIZATĂ CONSTRUCȚIA STAȚIEI DE TRATARE A APEI

În comuna Risipeni, raionul Fălești, a fost finalizată construcția unei stații de tratare a apei ce va utiliza tehnologii prietenoase mediului. Stația va asigura cu apă din râul Prut aproximativ 2200 de locuitori ai satelor Risipeni și Bocșa, localități ce intră în componența comunei Risipeni. Atât stația de tratare a apei, cât și rețeaua de apeduct din comună, construită anterior în cadrul aceluiași proiect implementat de ADR Nord, au fost recepționate joi, 23 noiembrie, de către membrii unei comisii speciale din componența căreia au făcut parte reprezentanți ai ADR Nord, Primăriei Risipeni, instituțiilor descentralizate, operatori economici și responsabili tehnici.

Membrii comisiei s-au deplasat în teren, pentru a se documenta în privința executării lucrărilor, după care, în incinta Primăriei comunei Risipeni, au semnat actele de recepție a obiectivelor construite în cadrul proiectului. Până la organizarea recepției finale a rețelei de apeduct și a stației de tratare a apei, operatorul economic s-a angajat să execute unele lucrări de amenajare, iar administrația publică locală – să-i convingă pe săteni de faptul că viabilitatea proiectului depinde în mare măsură de numărul de gospodării conectate la sistemul de apeduct.

Sistemul de apeduct din Risipeni va asigura cu apă potabilă în jur de 650 de gospodării, 7 instituții publice și 12 agenți economici. Deocamdată, la sistem sunt conectate în jur de 70 de gospodării. În perioada următoare, administrația publică locală urmează să întreprindă măsurile necesare pentru a conecta și celelalte gospodării la apeduct. Totodată, întreprinderea de prestare a serviciilor de aprovizionare cu apă va fi consolidată, iar două persoane urmează a fi instruite în domeniul gestionării întreprinderii create.

Precizăm că apa din râul Prut va ajunge în comuna Risipeni grație unui apeduct magistral aflat în proces de construcție în cadrul unui [alt proiect](#) implementat de ADR Nord. Avansarea lucrărilor de construcție-montaj a apeductului magistral Prut – Fălești va permite ca, în perioada următoare, apa din Prut să ajungă la stația de tratare din comuna Risipeni.

Proiectul „[Aprovizionarea cu apă potabilă și canalizare a locuitorilor satelor Risipeni și Bocșa și a instituțiilor de menire social-culturală](#)” a fost lansat în anul 2014. Valoarea totală a proiectului este de 11,78 milioane de lei, oferită de Fondul Național pentru Dezvoltare Regională (FNDR). Până în prezent, au fost valorificați circa 7,85 milioane de lei pentru construirea a 21,815 km de apeduct. Pentru lucrările planificate în anul 2017, Consiliul Național de Coordonare a Dezvoltării Regionale (CNCDR) a aprobat alocarea, din FNDR, a circa 3,93 milioane de lei pentru achiziționarea și montarea stației de tratare a apei.

În raionul Fălești se atestă cea mai gravă situație din Regiunea de dezvoltare Nord în privința calității apei potabile. Apa din majoritatea fântânilor de mină conține fluor ce depășește de 2-3 ori limitele admise de normele sanitare. În satul Risipeni, de exemplu, nu sunt rezerve suficiente de apă nici în fântânile de mină, locuitorii fiind nevoiți să se deplaseze la distanțe mari pentru a transporta apă potabilă.

Sursa: <http://adrnord.md>

CINCI SATE DIN RAIONUL ANENII NOI CREAȚĂ UN NOU GRUP DE ACȚIUNE LOCALĂ

La data de 17 noiembrie 2017 în cadrul primăriei satului Speia, raionul Anenii Noi, a avut loc prima ședință de lucru a celor 5 sate din regiune: Gura Bîcului, Calfa, Varnița, Speia, Telița. În total, la ședință au participat 28 de persoane: reprezentanți ai autorităților locale, organizațiilor publice, ai mediului de afaceri și ai societății civile. În cadrul ședinței s-a discutat despre conceptul abordării LEADER, care sunt oportunitățile create prin implementarea acestei abordări și principiile LEADER.

Întâlnirea a avut loc într-o atmosferă de lucru, participanții fiind foarte activi și adresând întrebări de clarificare.

La finalul întâlnirii, a avut loc un târg improvizat, în cadrul căruia doi meșteri din Telița au prezentat propriile produse din țesături: pungă, șosete pentru adulți și copii, covoare și alte produse.

Următoarea întâlnire de lucru a acestui grup de acțiune locală este programată pentru data de 28 noiembrie 2017, satul Gura Bîcului.

Pe lângă ședințele de lucru ale grupului, sunt planificate, de asemenea, [cursuri de instruire privind scrierea de proiecte](#). La aceste instruirii pot participa toți doritorii din cadrul celor 5 sate menționate, care vor să se implice în procesul de dezvoltare a localităților lor.

Menționăm că, anterior au avut loc mai multe ședințe de lucru în mai multe sate din regiunea menționată.

Aceste activități sunt organizate în cadrul proiectului [Consolidarea societății civile și a dezvoltării democratice locale în mediul rural din Moldova](#), susținut de Ambasada Marii Britanii prin intermediul Fondului de Sprijin Strategic care face parte din cadrul Programului Fondului Buna Guvernare. Proiectul este implementat în parteneriat cu "[People in Need](#)" – [Misiunea din Moldova](#).

Sursa:<http://www.centruinfo.org>